

משגיח בעבודה במתקנים חיים (חוברת 62 - חורף 96) (07-04)

הבעיה

המוסד לבטיחות ולגיהות ביקש לברר את המצב החוקי הקיים לגבי עבודה במתקני חשמל חיים, כשהעבודה מתבצעת מתוך סל מתרומם המביא את העובד(ים) אל קרבת מוליכי הרשת האווירית, והשאלה:
בתקנה 5(ב) לתקנות החשמל (עבודה במתקנים חשמליים חיים) התשכ"ז-1976 (ק"ת 2304, התשכ"ז, עמ' 2287) נאמר:

"עבודה במתקן חי תבוצע על-ידי קבוצה של לא פחות משני חשמלאים בעלי רשיונות כאמור בתקנת משנה (א), שאחד מהם ימונה כמשגיח על ביצוע העבודה".

איפה צריך להיות החשמלאי השני? בסל או למטה, מחוץ למכונת?

תשובת הועדה

התשובה הישירה והמתומצתת כבר ניתנה למוסד, אך להבנת הנושא, להלן הבהרה רחבה יותר:

נכון שהקבוצה המזערית לביצוע עבודה במתקן חי הינה בת שני חשמלאים מורשים לביצוע עבודה זו. בכוונה תחילה נאמר בתקנות ש"אחד מהם ימונה כמשגיח", זאת אומרת שהקבוצה המזערית מורכבת למעשה מעובד פעיל אחד, המבצע את העבודה - ובדרך כלל אין צורך ואין מקום לשני אנשים לעבוד בו-זמנית במתקן של מתח נמוך - ומעובד נוסף, שתפקידו להשגיח על פעולות העובד הפעיל. הוא צריך לשים ליבו:

א. לביצוע הנכון של העבודה בהתאם להוראות העבודה הכתובות וכנדרש בתקנות משנה 5(ג) של אותן התקנות;

ב. על בטיחות העובד, הגשת עזרה לפי הצורך ומתן הנחיות.

יש כמובן מצבים שבהם עצם ביצוע העבודה, מבחינה פיזית, דורש יותר מעובד אחד. גם אז חייב אחד העובדים (ללא תלות בגודל קבוצת העבודה) לשמש כמשגיח כמפורט בתקנה, ואסור לו להסיח את דעתו מן ההשגחה על העבודה המתמשכת. על כן, כשהעבודה מתבצעת מסל מתרומם, תמיד חייב להיות המשגיח למטה, כדי שיוכל, במקרה הצורך, להפעיל את הסל מהקרע. אם העבודה דורשת ארבע ידיים, אזי שני אנשים יהיו בסל למעלה והמשגיח למטה.